

بررسی تأثیر رفلکسولوژی بر شدت درد زایمان

ماهرخ دولتیان^۱، اعظم حسن پور^۲، دکتر رضا حشمت^۳، دکتر حمید علوی مجد^۴

نویسنده مسئول: تهران، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه مامایی mhdolatian@yahoo.com

دریافت: ۸۸/۳/۳۰ پذیرش: ۸۸/۱۲/۳

چکیده

زمینه و هدف: در کنار روش های دارویی تسکین درد زایمان، رفلکسولوژی به عنوان یکی از روش های غیردارویی تسکین درد، یک روش قدیمی و غیرتهاجمی است که تحقیقات کافی در زمینه تأثیر آن بر درد زایمان وجود ندارد، این تحقیق به منظور تعیین تأثیر رفلکسولوژی بر شدت درد زایمان در زنان نخست زای مراجعه کننده به بیمارستان شهید اکبرآبادی تهران در سال ۱۳۸۷ انجام گرفت.

روش بررسی: این مطالعه یک کارآزمایی بالینی سه گروهی بود که در آن ۱۲۰ نفر زائو با حاملگی کم خطر، به طور تصادفی در سه گروه رفلکسولوژی، حمایت و مراقبت روتین قرار گرفتند. شدت درد به وسیله مقیاس درجه بندی عددی قبل از مداخله، بلافاصله بعد از مداخله و همچنین در دیلاتاسیون های ۶ تا ۷ و ۸ تا ۱۰ سانتی متر تعیین گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده گردید. **یافته ها:** بین گروه های مورد مطالعه تفاوت آماری معنی داری به لحاظ متغیرهای مداخله گر وجود نداشت. در مقایسه بین سه گروه در گروه رفلکسولوژی شدت درد در هر سه مرحله دیلاتاسیونی اختلاف معنی داری را نشان داد ($p < 0/001$). ولی در مقایسه بین گروه حمایت و مراقبت روتین تنها در مرحله دیلاتاسیونی ۴ تا ۵ سانتی متر تفاوت آماری معنی دار بود ($p < 0/001$).

نتیجه گیری: به نظر می رسد رفلکسولوژی باعث کاهش شدت درد زایمان می شود. بنابراین می توان با آموزش این تکنیک ساده و راحت که جهت انجام، نیاز به نیروی تخصصی ندارد، به یک هدف عمده مامایی که همانا کاهش شدت درد زایمان است، دست یافت.

واژگان کلیدی: درد زایمان، رفلکسولوژی، نخست زای

مقدمه

بنا به تعریف انجمن بین المللی درد، درد احساسی ناخوشایند و تجربه ای ذهنی - عاطفی است که با آسیب بافتی همراه می باشد (۲). البته درد بیش از حد، منجر به تشدید ترس و اضطراب مادر در هنگام زایمان و تحریک سیستم

درد از همان ابتدای خلقت با بشر همراه بوده است و انسان ها همیشه سعی داشته اند به طرق گوناگون با آن مبارزه کنند. یکی از شدیدترین این دردها، درد زایمان است (۱). درد پدیده شایع و از اجزای اجتناب ناپذیر فرآیند زایمان است.

۱- کارشناس ارشد مامایی، مربی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۲- کارشناس ارشد مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

۳- متخصص طب سوزنی، تهران

۴- دکترای تخصصی آمار حیاتی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی